

Waarnemersverslag Nachtvlinders 2025

PWN Noordhollands Duinreservaat

John van Roosmalen

Foto voorpagina, deels doorlopend op achterflap: De veelzijdige zeereep ten zuiden van Bergen aan Zee bij zonsondergang 9 juni 2020, op de locatie van een van de LED-emmers (rechts in het midden van de foto te zien) voor het Landelijk Meetnet Nachtvinders. In de inzet een kenmerkende foto voor 2025, 'grote aantallen' nachtvinders in de Hoeptuin, in het kader van het 2025-soorten-jaar. Deze foto is gemaakt op 12 april 2025.

Waarnemersverslag Nachtvinders 2025
PWN Noordhollands Duinreservaat
Copyright © 2026 John van Roosmalen

Een uitgave van John van Roosmalen A sense of direction
KvK 78557828
Nature branch
Digitaal uitgegeven als 'Waarnemersverslag Nachtvinders PWN Noordhollands Duinreservaat 2025 JohnvR.pdf'
Het auteursrecht is van toepassing.

INHOUDSOPGAVE

Waarnemingsjaar 2025	3
Waarneming.nl database	3
Karakteristieken waarnemingsjaar 2025.....	4
Op licht, op laken	4
Highlights op licht, op laken	6
Op licht, lichtval	9
Highlights op licht, lichtval	9
Aantallen	9
Zeldzaamheden.....	10
Waarnemingen op licht, LED-emmer.....	12
Vlinderstichting routes 690 en 3622.....	12
Resultaten 2025	14
Goede soorten voor de LED-emmers.....	16
Op smeer	23
Highlights smeer	25

WAARNEMINGSJAAR 2025

Dit verslag bevat een bespreking en de belangrijkste highlights van de nachtvlinder waarnemingen door John van Roosmalen in 2025 in het PWN Noordhollands Duinreservaat (NHD). Het verslag is ietsje anders en ook weer een stuk uitgebreider ingedeeld dan vorig jaar, gericht op het bespreken van de belangrijkste ‘waarnemings-methodes’, op licht met laken, met lichtval en met LED-emmers en op smeer, en op enkele highlights per methode. In onderstaande tabel een overzicht van het aantal bezoeken van de genoemde ‘waarnemings-methodes’. Het is goed te realiseren dat de meetreeksen, zoals ook verder in het verslag besproken worden, met vaste methodes voor waarnemingen op licht, op laken, op licht met lichtval en op smeer al lopen vanaf 2013. Van het begin van die reeks laat de tabel dus alleen 2019 zien. Vanaf 2020 is het waarnemen met LED-emmer toegevoegd. Tot en met 2024 is dat een LED-emmer en in 2025 zijn dat voor het eerst twee LED-emmers.

Tabel. Aantal bezoeken in het NHD per type waarnemingstechniek, 2019 (nog geen LED-emmer) - 2025.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Op licht, op laken	21	20	10	15	11	7	12
Op licht, LED-emmer	-	9	7	9	7	9	12
Op licht, lichtval	5	5	5	9	5	7	10
Op smeer	19	22	18	24	15	11	17

WAARNEMING.NL DATABASE

Goed te realiseren is dat uitspraken, vergelijkingen etc. betrekking hebben op de voor iedereen toegankelijke en te raadplegen database van waarneming.nl. Niet alle waarnemers in Nederland

voeren hun waarnemingen in op waarneming.nl, dus uitspraken en vergelijkingen kunnen niet in absolute zin gezien worden. Waarnemingen op licht met laken en lichtval en met smeer zijn vaak gedaan in gezelschap van ons vaste groepje mede-waarnemers Luc Knijnsberg, Wouter Bol, Marcel Kok en Lucette Robertson-Proot, in wisselende samenstelling. Zodoende spreek ik vaak van 'we' in de tekst. De twee LED-emmers zet en controleer ik over het algemeen alleen. Twee van de waarneemdata met licht en laken waren in het kader van het 2025-soorten-jaar in de Hoeptuin. Die gegevens heb ik meegenomen, ondanks dat er meer dan de twee gebruikelijke laken-opstellingen werden gebruikt. Uit mondelinge mededelingen van collega nachtvlinderaars en eigen ervaringen is er vaak slechts een geringe meeropbrengst bij gebruik van meer dan twee opstellingen op een locatie of anders gezegd voegt een tweede opstelling ten opzichte van een vaak veel toe, maar neemt die toename en aantal waargenomen soorten af bij meer dan twee opstellingen.

KARAKTERISTIEKEN WAARNEMINGSJAAR 2025

Het waarnemingsjaar 2025 laat zich vangen in drie karakteristieken:

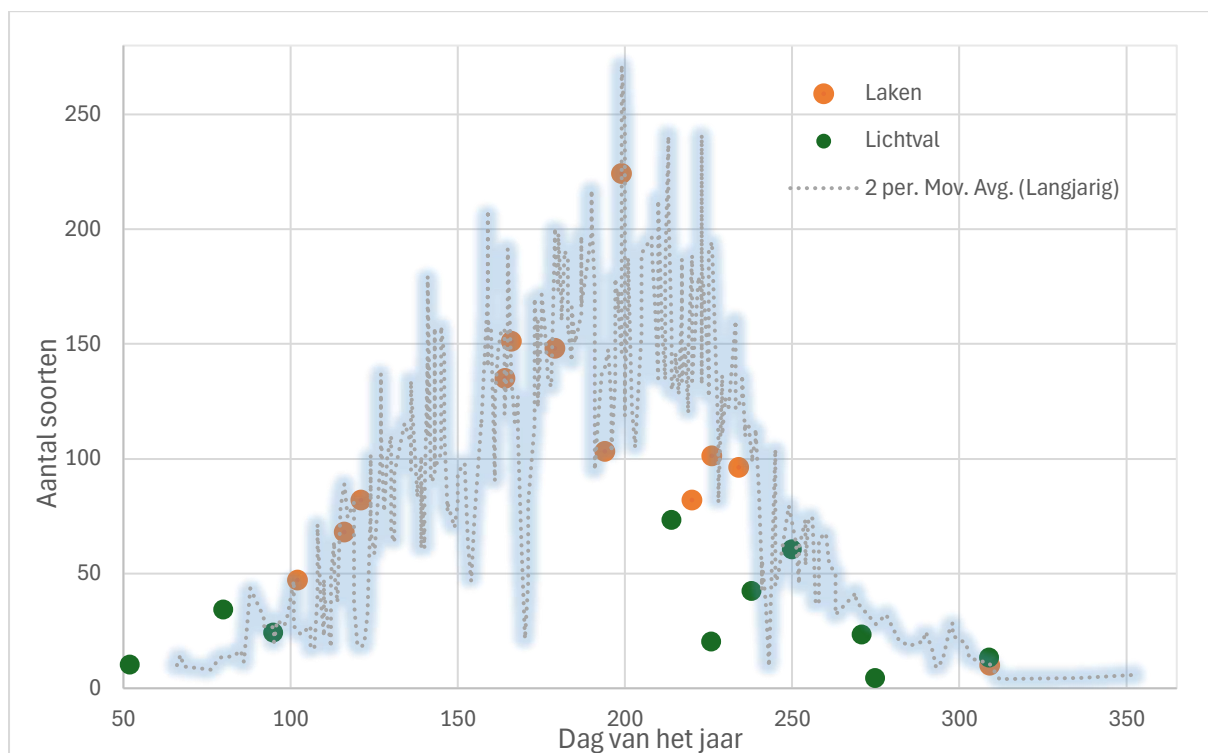
- Licht herstel ten opzichte van het slechte jaar 2024. De natte zeereep laat een wisselend beeld zien, goed rond Egmond Binnen en minder goed ten zuiden van Bergen aan Zee, waar de algemene soorten wel herstel vertonen, maar de zeldzamere, open-duin-specifieke (nog) niet.
- Verschillen in voor- en nazomer. Het lijkt dat de nazomer relatief minder goed was. Hier toont zich onder andere de waarde van het waarnemen met meerdere methodes.
- 21 nieuwe soorten nachtvlinders voor het NHD, een aantal mag nog geverifieerd worden. Vijf daarvan door of met mij. Drie ervan worden in het verslag getoond, allen op licht, op laken, wilgenhermelijnvlinder *Furcula bifida*, gemaskerde bladroller *Phalonidia gilvicomana* en duizendbladooglapmot *Bucculatrix cristatella*.

Andere aspecten worden onder de diverse waarnemings-methodes besproken verderop in het verslag.

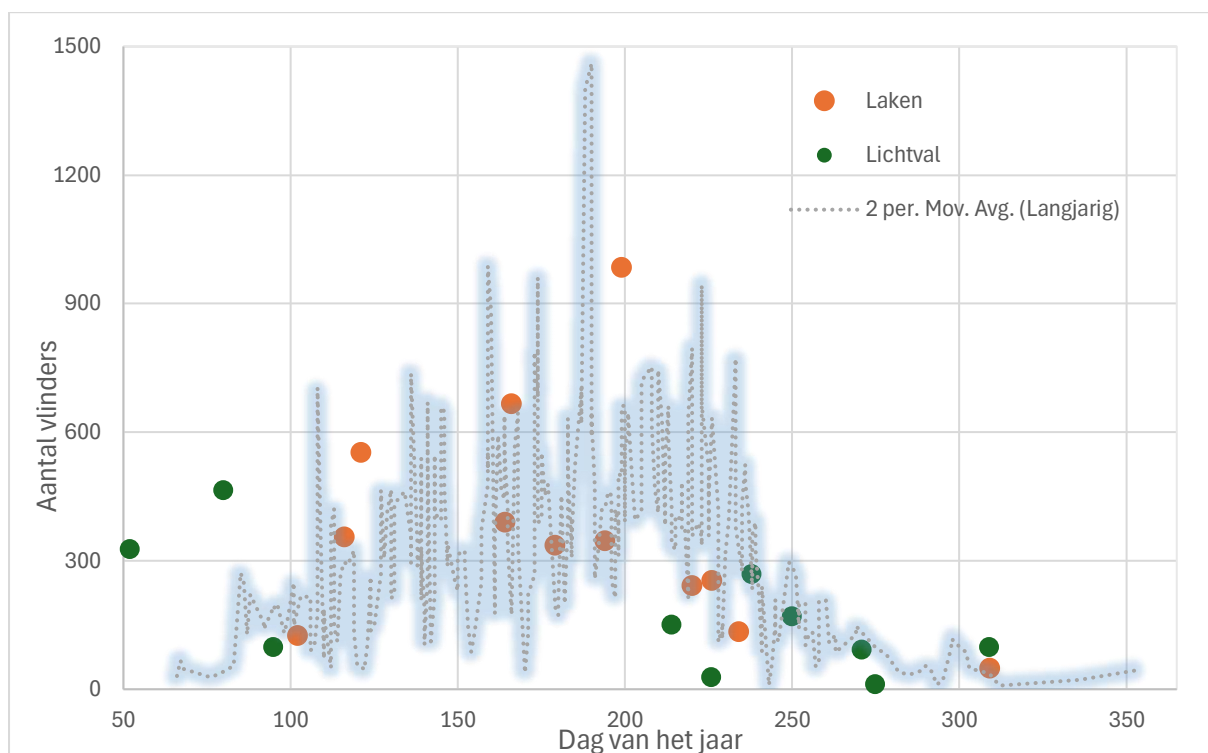
OP LICHT, OP LAKEN

Het 13^e waarneemjaar op rij (2013-2025), waarbij voor de waarnemingen op licht met laken volgens een vaste methode is gewerkt. Tijdens een waarneem-datum (avond/nacht) wordt gewerkt met ten minste twee laken-opstellingen. Een opstelling is daarbij uitgerust met een 400 W HPL lamp die rondom straalt, boven het laken uit. De andere opstelling is uitgerust met twee kwikdamplampen die ieder een kant op stralen aan weerszijden van het laken, lampen van 125 W HPL, 160 W ML of 250 W ML. Af en toe gebruiken we een extra lichtpunt, bijvoorbeeld een val en passen we de lichtsamenstelling van de tweede opstelling aan, maar dan nog steeds is er de 400 W HPL lamp en ten minste twee van de genoemde andere kwikdamplampen. Een waarneem-avond/nacht begint zodra het nagenoeg donker is en duurt meestal enige uren, veelal rond de drie a vier uur, totdat een tijdstip is bereikt dat de indruk bestaat dat er niet veel nieuwe soorten meer bijkomen.

Hieronder twee grafieken van de waarnemingen met licht en laken van 2025 (oranje punten) tegen het langjarig gemiddelde (2013-2024, grijsblauwe lijn). De eerste grafiek laat het aantal soorten per waarneem-datum zien en de tweede grafiek het aantal waargenomen vlinders (exemplaren) per waarneem-datum. Tevens bevat de grafiek groene punten. Dit zijn de gegevens van waarnemingen met licht en lichtval, nieuw zijn in dit verslag. Die worden in het volgende hoofdstuk besproken.

Waarnemingen op licht, op laken. Aantal soorten nachtvlinders per vangnacht 2025 (oranje) en zwevend gemiddelde 2013-2024 (blauw), tegen de dag van het jaar. Tevens opgenomen de waarnemingen op licht, lichtval van 2025 (groen).

Waarnemingen op licht, op laken. Aantal waargenomen nachtvlinders per vangnacht 2025 (oranje) en zwevend gemiddelde 2013-2024 (blauw), tegen de dag van het jaar. Tevens opgenomen de waarnemingen op licht, lichtval van 2025 (groen).

Het meest opvallend aan de grafieken is dat het jaar redelijk goed tot normaal leek te beginnen, al kennen de aantallen vlinders in de zomer een paar slechte dagen. In de nazomer / herfst liggen zowel het aantal soorten als het aantal vlinders onder het langjarige gemiddelde, wat ook een contrast is met de afgelopen jaren. Bij de LED-emmers zien we dat beeld ook, zij het in mindere mate, zie verderop in dit verslag. Bovendien zien we daar verschillen tussen de locaties, waarbij de zeereep het in het najaar relatief beter doet. De aantallen meetpunten zijn echter relatief laag, zodat de invloed van andere factoren, zoals het weer, niet uitgesloten kunnen worden en waarschijnlijk zelfs een grote invloed hebben. Bij de waarnemingen op smeer zien we juist een ander beeld, met een grotere soortenrijkdom dan gemiddeld in de nazomer/herfst, zie verderop in dit verslag. De aantallen vlinders op smeer waren in 2025 de meeste dagen echter in de lage kant van de bandbreedte.

HIGHLIGHTS OP LICHT, OP LAKEN

Met de lakenopstellingen kunnen we in het NHD terecht van helemaal zuidelijk bij Wijk aan Zee tot de noordgrens tegen Staatsbosbeheer Schoorlse duinen aan. De locatie waar we gaan staan wordt vooral bepaald door de wind, omdat beschut staat belangrijk is en door onze nieuwsgierigheid of verwachtingen. Bij weinig wind kiezen we graag voor het open duin, maar dat is relatief zeldzaam langs de kust. In 2025 waren er meerdere vangnachten in de Hoeptuin vanwege het 2025-soortenjaar, waaraan ik twee keer deelnam. De locaties staan genoemd bij de waarnemingen.

	
12 april 2025. Wilgenhermelijnvlinder <i>Furcula bifida</i>. Nieuw voor het NHD, tijdens een nachtvlindernacht in de Hoeptuin (zie ook omslag). Later in het jaar meldden andere waarnemers de witte hermelijnvlinder <i>Cerura erminea</i>, ook in de Hoeptuin, nieuw voor het NHD. Zomaar twee nieuwe hermelijnvlinder soorten erbij in 2025.	1 mei 2025. Kantstipspanner <i>Scopula ornata</i>. 12 exemplaren, voor mij het grootste aantal exemplaren tegelijk bij een waarneming. Mijn vorige 'record' dateert van 17 mei 2017, met 10 exemplaren. Het record op waarneming.nl staat op 42 exemplaren, ook van het NHD en ook in 2017. Van 2018-2024 zijn er in heel Nederland geen waarnemingen geweest met deze aantallen, dus deze waarneming is toch bijzonder te noemen van deze zeldzame soort. Locatie: Middenblink, vlak bij de locatie van de tweede LED-emmer.

1 mei 2025. Lichte daguil *Heliothis virescens*. 11 exemplaren. Deze zeldzame soort maakt gebruik van nachtsilene als waardplant, een combinatie dus van zeldzame vlinder met een zeldzame waardplant en een goede soort voor het NHD. Grote aantallen worden niet vaak waargenomen, voor waarnemingen op licht is 11 exemplaren het hoogste aantal. Locatie: Middenblink, vlak bij de locatie van de tweede LED-emmer.

13 juni 2025. Schemamot *Gnorrhoschema herbichii*. Een zeer zeldzame soort, waarvan bijna altijd maar een enkel exemplaar tegelijk van wordt waargenomen. Als je naar de verspreidingskaarten kijkt lijkt de soort relatief honkvast verspreid op enkele plaatsen in het land voor te komen, waar ook het NHD bijhoort. Locatie: Buizerdvlak.

13 juni 2025. Haagbeukmot *Agrotis nemoralis*. Een zeer zeldzame, beetje raadselachtige soort. In 2022 de eerste waarneming in het NHD, in 2025 deze en later in juni nog een. Locatie: Buizerdvlak.

13 juni 2025. Gemaskerde bladroller *Phalonidia gilvicomana*. Wat is dat nu voor een bladroller dachten we toen deze op het laken zat. Het lijkt op andere 'smalsnuitjes' en is toch net even anders. Blijkt het pas de tweede waarneming voor Nederland van deze soort te zijn en **nieuw** voor het NHD, onze determinatie werd bevestigd door Tymo Muus. Een belangrijke waardplant voor deze soort is muursla *Mycelis muralis*. Laat dat nu net flink voorkomen ter hoogte van het Buizerdvlak, waar we dit vlindertje zagen.

18 juli 2025. Driedistelpalpmot *Metzneria aestivella*. Een als zeer zeldzaam te boek staande soort, die vrijwel uitsluitend langs de Noordzeekust voorkomt. De meeste waarnemingen zijn van de rups, die leeft in de (uitgebloeide) bloemkoppen van de als zeldzaam te boek staande waardplant driedistel. Locatie: Zeereep nabij de Middenweg ter hoogte van Egmond Binnen.

18 juli 2025. Slanke groenuil *Actebia praecox*. Een van de iconen van het open duin, een zeldzame soort die aan de kust voorkomt. Lang niet alle jaren zijn er waarnemingen van deze soort in het NHD, dus we waren blij er weer een te mogen zien. Locatie: Zeereep nabij de Middenweg ter hoogte van Egmond Binnen.

18 juli 2025. Tijmvedermot *Merrifieldia leucodactyla*. Net als de vorige twee waarnemingen een mooi resultaat van een goede vangnacht in de zeereep (nabij de Middenweg ter hoogte van Egmond Binnen). Deze zeer zeldzame soort komt eigenlijk alleen voor in de kuststrook tussen Wassenaar en Bergen.

22 augustus 2025. Duizendbladooglapmot *Bucculatrix cristatella*. Het 2025 soortenjaar in de Hoeptuin was een succes, mede door een aantal nachtvlindernachten. Dit werd nog opgeleukt door dit heel kleine vlindertje, te boek staand als zeer zeldzaam en *nieuw* voor het NHD.

OP LICHT, LICHTVAL

Een aantal keer per jaar zetten we lichtvallen in plaats van lakens of soms zelfs tegelijk met lakens. Vaak zetten we ze als we gaan smeren en dan controleren we ze dus na de smeerronde. Een enkele keer staan ze een hele nacht en worden ze in de ochtend gecontroleerd. Deze methode hanteren we het meeste in het 'voor- en na-seizoen', omdat we in het 'nachtvlinder-hoogseizoen' meestal lakens gebruiken, zie ook de grafiek hierboven bij waarnemingen op licht, op laken.

Het betreft lichtvallen van het type 'Skinner'. Bijna altijd zijn het er twee of meer en ze zijn uitgerust met kwikdamplampen van 125 W HPL, 160 W ML of 250 W ML. In het verleden heb ik de gegevens van deze waarnemingen slechts een enkele keer meegenomen in de verslaggeving. Omdat het wellicht aanvullende, interessante informatie op kan leveren in dit verslag wel een korte beschouwing van deze waarnemingen. In 2025 ligt het aantal 'waarneem-data' bijna net zo hoog als met laken en met LED-emmer.

Over het algemeen, ook historisch gezien, zijn de aantallen soorten en de aantallen exemplaren voor de methode lichtval lager dan die met laken, wat behalve met de methode ook te maken kan hebben met de lamp-sterkte. Als we de lakens gebruiken is het vermogen vaak het dubbele, een 400 W HPL lamp of twee kwikdamplampen (125 W HPL, 160 W ML of 250 W ML) per laken. In de grafieken hierboven is te zien dat de waarnemingen in voor- en najaar met de lichtvallen soms toch nog redelijk mee kunnen komen met het langjarig gemiddelde voor op licht, op laken. En dat de aantallen soms verrassend hoog kunnen zijn, zie hieronder. Het loont wellicht de moeite in de komende jaren meer werk te maken van het analyseren van de data ook van de waarnemingen met lichtval.

HIGHLIGHTS OP LICHT, LICHTVAL

AANTALLEN

Dat gezegd hebbende waren er in 2025 een aantal opmerkelijke waarnemingen qua aantallen met de lichtval. Het lijkt dat de juiste omstandigheden in combinatie met de toptijd qua vliegen voor een soort dan belangrijker kan zijn dan het type lamp of val. Hieronder een paar opmerkelijke waarnemingen qua aantallen.

21 februari 2025	215 Perentak <i>Phigalia pilosaria</i> . Mijn topwaarneming voor deze soort tot nu toe was 11 exemplaren op licht in 2017. Nogal een groot verschil dus. De juiste tijd en de juiste plaats kunnen zo grote invloed hebben en ook is het bekend dat soorten topjaren kunnen afwisselen met jaren met lage aantallen. Locatie: binnenduinbos bij Egmond-Binnen.
21 maart 2025	180 Voorjaarsbladroller <i>Tortricodes alternella</i> De voorjaarsbladroller is wel bekend van veelvuldig voorkomen en ik zag er al wel eens 300 (geschat) op licht, in 2016. Locatie: 'Linksche Rand' bij Bergen.
26 augustus 2025	46 gewone spiegelmot <i>Cydia splendana</i> 64 smalle hermelijnbladroller <i>Notocelia incarnatana</i>

Soms worden hoge aantallen micro's geassocieerd met veelvoorkomende soorten als de stippelmotten of de groene eikenbladroller. Maar ook andere soorten kunnen bijdragen aan hoge aantallen op de lijstjes. De gewone spiegelmot *Cydia splendana* staat bekend als algemeen, maar de smalle hermelijnbladroller staat bekend als zeldzaam en is een goede soort voor het NHD *Notocelia incarnatana*, zie ook bij de LED-emmers. Locatie: Binnenduin / open duin nabij parkeerplaats 't Woud.

	
21 februari 2025. Perentak <i>Phigalia pilosaria</i>. Locatie: binnenduinbos bij Egmond-Binnen.	26 augustus 2025. Smalle hermelijnbladroller <i>Notocelia incarnatana</i>. Locatie: Binnenduin / open duin nabij parkeerplaats 't Woud.

ZELDZAAMHEDEN

	
2 augustus 2025	18 juli 2025
Oranje spitskopmot <i>Ypsolopha lucella</i> is een zeldzame soort en ook een goede NHD soort. Op 18 juli 2025 hadden we twee exemplaren op het laken (zeereep nabij de Middenweg ter hoogte van Egmond Binnen), op 2 augustus 2025 een exemplaar in lichtval (terrein Bakkum) en Luc Knijnsberg had 17 augustus 2025 een exemplaar op smeer (nabij Bergen aan Zee). Voor waarneming.nl waren dit de enige drie waarnemingen voor Nederland in 2025. Vanaf 2021 wordt deze soort uitsluitend in het NHD waargenomen, met uitzondering van twee losse waarnemingen in Gilze (NB) en Vaals (L).	

7 september 2025. Florida-uil *Spodoptera exigua*. Het was alweer zes jaar geleden dat ik deze soort had waargenomen, een zeldzame zwerver. Een mooie opsteker voor onze moeite de lichtval te zetten, locatie Centrale Vlak nabij Egmond Binnen.

7 september 2025. Vlekdaguil *Heliopsis peltigera*. Nog een zeldzame trekvlinder op dezelfde dag, locatie Centrale Vlak nabij Egmond Binnen. In 2015 zag ik deze soort vier keer, daarna tien jaar niet meer. 2025 was een goed jaar voor deze soort, met waarnemingen verspreid over het land.

WAARNEMINGEN OP LICHT, LED-EMMER

VLINDERSTICHTING ROUTES 690 EN 3622

Sinds 2019 is het Landelijk Meetprogramma Nachtvinders officieel onderdeel van het Netwerk Ecologische Monitoring (NEM). Het CBS controleert en analyseert de gegevens. Begin 2020 deed Wouter Bol (PWN) een oproep voor vrijwilligers om in samenwerking met de Vlinderstichting in het PWN-gebied een nachtvinder monitoringsroute te starten met een zogenaamde LED-emmer-val (zie foto's hieronder). Er waren nog maar weinig meetpunten in natuurgebieden in Nederland, zoals ook in het NHD. De LED-emmer is een relatief nieuwe, laagdrempelige mogelijkheid om bij te dragen aan de monitoring. Van oudsher worden vooral zogenaamde Skinner-vallen voor dit doel gebruikt, voorzien van een 125W HPL lamp of 160W ML lamp. Dat vraagt echter nogal wat van de stroomvoorziening en is erg onpraktisch als geen vast stroompunt aanwezig is.

De LED-emmerval in werking op de gekozen, nieuwe locatie 'Middenblink 't Woud', links zijn de lage bossages ten noorden van de val te zien en rechts is de blik gericht op de ondergaande zon, waar op enige afstand een enkel boompje staat in de verder open ruimte.

Bij de LED-emmers worden de nachtvinders aangetrokken met UV-LED-licht en belanden eenmaal aangetrokken via een trechter in een vrij grote emmer, waaruit ze vanwege de trechter maar lastig kunnen ontsnappen. Er is een vast protocol, waarbij de emmer voor zonsondergang wordt neergezet en met zonsopkomst wordt gecontroleerd in nachten met gunstige condities (zoals warm, weinig wind). De emmer is voorzien van een lichtsensor, zodat die vanzelf aangaat als het eenmaal donker genoeg is en weer uitgaat als het licht wordt. De LED-lampjes gebruiken maar weinig stroom, die wordt geleverd door een (oplaadbare) powerbank. Na controle en desgewenst fotograferen worden de vlinders weer vrijgelaten. Voor meer informatie, inclusief de handleiding van het meetnet, zie <https://www.vlinderstichting.nl/wat-wij-doen/meetnetten/meetnet-nachtvinders>.

2025 is het zesde jaar voor mij dat ik meedoe met de monitoring nabij de zeereep ten zuiden van Bergen aan Zee langs de Woudweg, Vlinderstichting route 690 Zeereep 't Woud. Voor meer details over de locatie, zie mijn verslag van 2020 en ook de voorpagina van dit verslag. Het seizoen voor het zetten van de LED-emmer loopt van april tot en met oktober. De Vlinderstichting zou er de voorkeur aan geven het hele jaar door de LED-emmer te zetten. Voor het open duin biotoop is dat minder relevant, in de winter gaat het vooral over bos-soorten en in de winter is het extra uitdagend vanwege de tijdstippen van zonsopkomst en zonsondergang in relatie tot werktijden. Vooralsnog handhaaf ik daarom het seizoen april-oktober.

Middenblink 't Woud', Vlinderstichting route 3622 bij aankomst rond zonsopkomst na een van de vangnachten afgelopen jaar. De LED-emmer locatie is net om het hoekje links op de zuidhelling van het duin dat over de vallei uitkijkt. Deze sprookjesachtige aanblik laat nog maar eens zien dat de (locale) weersomstandigheden een belangrijke rol spelen bij het monitoren van nachtvlinders.

2025 is het eerste jaar voor mij dat ik naast bovengenoemde locatie met LED-emmer nog een tweede locatie met LED-emmer ben begonnen te monitoren. Om tot de locatiekeuze te komen speelde een belangrijke rol dat PWN het meeste waarde hecht aan gegevens met betrekking tot het open duin en voor mij dat de locatie in de buurt is van de andere LED-emmer, zodat ik ze op dezelfde datum kan monitoren. We vonden een locatie die hemelsbreed een kilometer oostelijker is dan die in de zeereep, zo'n beetje in het midden tussen zee en de rand van het duin, op de grens van het open duin en het bos en relatief hoog op een duin (ten opzichte van de laag en in een vlakte gelegen LED-emmer in de zeereep). Bovendien ligt de locatie net als de zeereep LED-emmer beschut ten op zichte van ongeveer dezelfde windrichtingen, waardoor bijna altijd beide emmers tegelijk zullen kunnen staan. De gekozen

locatie is net als de eerste op loopafstand van de Woudweg gelegen en is gedoopt 'Middenblink 't Woud', Vlinderstichting route 3622. Wat daarbij mooi meegenomen is, is dat de twee locaties centraal in twee aangrenzende kilometerhokken liggen, respectievelijk RDS: (103, 517) en (104, 517). Hierboven een paar sfeerfoto's van de nieuwe locatie.

RESULTATEN 2025

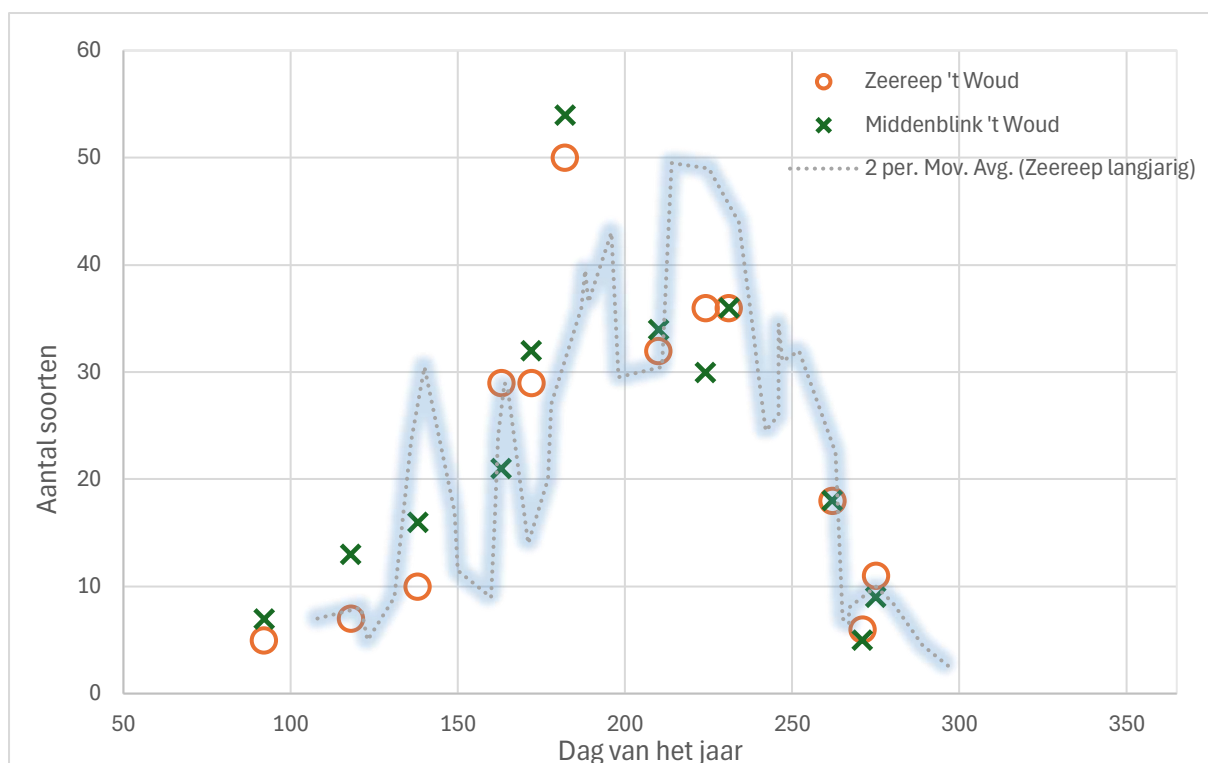
In onderstaande tabellen een samenvatting van de resultaten met de LED-emmers vanaf het begin in 2020 tot en met 2025 voor de locatie Zeereep 't Woud en voor 2025 de resultaten van beide locaties met elkaar vergeleken. Omdat het nu het zesde jaar is, blijkt ook een voorzichtige trendlijn gemaakt te kunnen worden van de eerste vijf jaar, zodat we de resultaten van 2025 daarmee kunnen vergelijken. Net als bij de resultaten op licht, op laken in onderstaande figuren de zwevende gemiddelden weergegeven voor aantal soorten en aantal vlinders. Dit geldt voor Zeereep 't Woud. Voor Middenblink 't Woud zijn ook de gegevens opgenomen in de figuren, niet om te kunnen vergelijken met de trendlijn, maar wel om de verschillen tussen de locaties inzichtelijk te maken per vangnacht.

Tabel. Waarnemingen op licht, LED-emmer locatie Zeereep 't Woud, aantal waargenomen soorten, aantal vlinders (individueën) en aantal vlinders per bezoek voor de waarnemingjaren tot nu toe. Ook weergegeven het cumulatief aantal waargenomen soorten voor dit meetpunt en het aantal bezoeken per jaar.

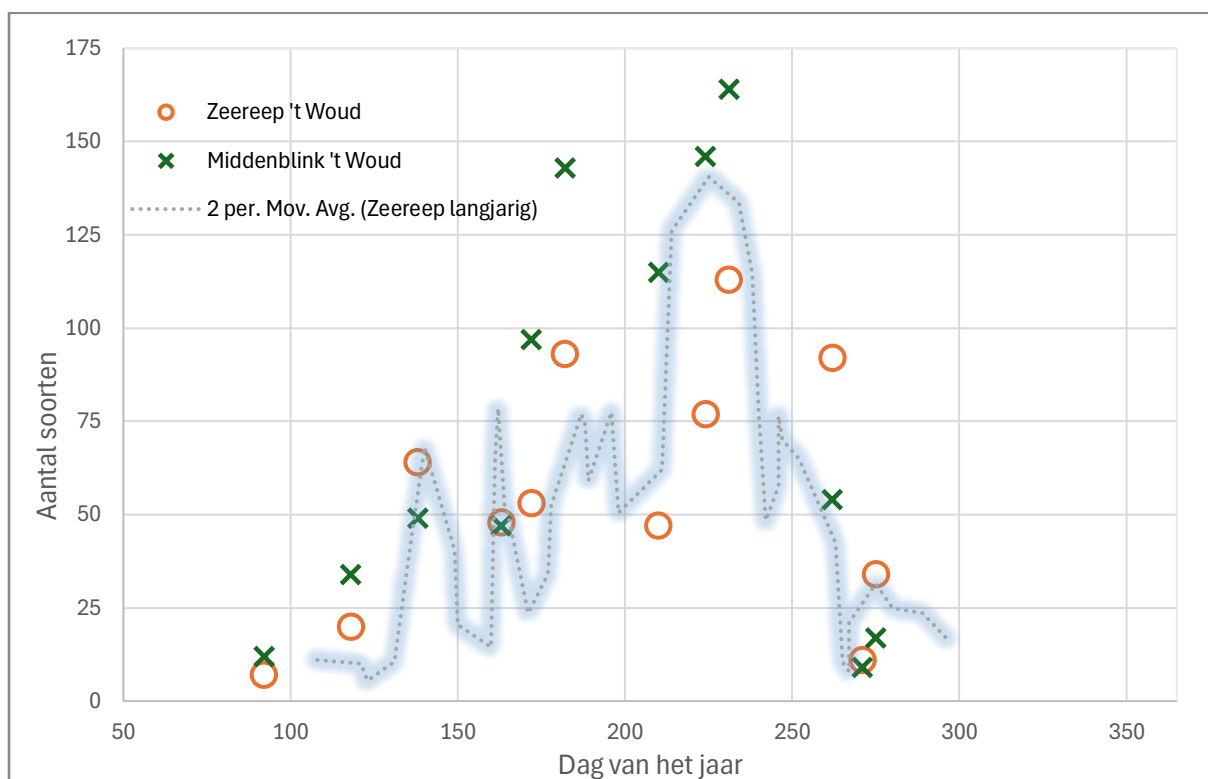
Zeereep 't Woud	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Aantal soorten	123	101	165	150	116	163
Aantal vlinders	367	317	572	539	293	659
Aantal vlinders per bezoek	40,8	44,9	63,6	77,0	32,6	54,9
Cumulatief aantal soorten	123	168	232	267	291	326
Aantal bezoeken	9	7	9	7	9	12

Tabel. Waarnemingen op licht, LED-emmer voor 2025, locatie Zeereep 't Woud vergeleken met Middenblink 't Woud.

2025	Zeereep	Middenblink
Aantal soorten	163	156
Aantal vlinders	659	887
Aantal vlinders per bezoek	54,9	73,9
Cumulatief aantal soorten	326	156
Aantal bezoeken	12	12

Waarnemingen op licht, LED-emmer. Aantal soorten nachtvinders per vangnacht 2025 voor Zeereep 't Woud (oranje rondjes) en zwevend gemiddelde 2013-2024 (blauw), tegen de dag van het jaar. Tevens opgenomen de waarnemingen op licht, LED-emmer voor locatie Middenblink 't Woud voor 2025.

Waarnemingen op licht, LED-emmer. Aantal waargenomen nachtvinders per vangnacht 2025 voor Zeereep 't Woud (oranje rondjes) en zwevend gemiddelde 2013-2024 (blauw), tegen de dag van het jaar. Tevens opgenomen de waarnemingen op licht, LED-emmer voor locatie Middenblink 't Woud voor 2025.

Het aantal soorten gezien in de Zeereep 't Woud lijkt relatief hoog. Het is echter goed te realiseren dat dit over 12 bezoeken is geweest. Het is wellicht ook opvallend dat de led-emmer locatie Middenblink net iets minder soorten heeft opgeleverd, 163 voor Zeereep 't Woud tegen 156 soorten voor Middenblink. De verwachting was dat de Middenblink, zowel grenzend aan open duin als aan bos, meer soorten zou laten zien. In het begin van het jaar ligt het aantal soorten per vangnacht ook inderdaad hoger voor de Middenblink dan voor de Zeereep 't Woud. Maar de laatste 4 bezoeken is dat omgekeerd. Als we vergelijken met de vangsten op laken zien we dat daar ook dat de latere waarnemingen in het jaar onder de trendline liggen, zowel qua aantallen soorten als qua aantallen vlinders. Opvallend is dat veruit de beste vangnacht met laken voor 2025 een locatie in de zeereep was (nabij de Middenweg bij Egmond Binnen). Een mogelijke conclusie uit deze data is dat de zeereep het in 2025 beter heeft gedaan dan andere delen van het duin. Het is ook mogelijk dat de nachten tijdens de latere waarnemingen in het jaar relatief koeler waren ten opzichte van de eerdere waarnemingen. Voor de LED-emmers geldt dat ze steeds in dezelfde nacht hebben gestaan. Een voorzichtige conclusie zou kunnen zijn dat de zeereep zich toch wat beter heeft hersteld van de natheid die het jaar ervoor nog tot een slechter jaar maakte of dat de zeereep wat meer veerkracht heeft tegen een bredere zin van de uitdagingen van deze tijd. Het is opvallend dat we dit in 2025 zowel bij de waarnemingen op laken als met de LED-emmers waarnemen, maar het is natuurlijk maar een enkel gegeven. Het geeft wel aan dat het mooi is dat we de verschillende methodes met elkaar kunnen vergelijken en dat het extra meerwaarde (bovenop het hebben van een extra datapunt) kan hebben om twee led-emmers in dezelfde vangnachten te monitoren.

Wat wel opvalt is dat de LED-emmer op locatie Zeereep 't Woud relatief veel gewone soorten, ook voor wat betreft aantallen liet zien en dat 'open-duin' soorten die voorheen wel in de LED-emmer zaten die in 2025 niet wisten te vinden, maar dat een aantal daarvan wel in de andere LED-emmer, de nieuwe locatie Middenblink 't Woud zaten, zie ook hieronder. Het lijkt dan dat van het herstel / weer droogvallen van de duinvallei bij Zeereep 't Woud vooral nog de gewone soorten hebben geprofiteerd. Laten we hopen dat de bijzondere vegetatie zich verder herstelt de komende jaren en ook weer de zeldzamere soorten laat zien.

GOEDE SOORTEN VOOR DE LED-EMMERS

Om een indruk te geven wat er zoal aan bijzonders in de LED-emmer te vinden is en de locaties verder met elkaar te kunnen vergelijken, hieronder als highlights voor de LED-emmers per vangnacht per locatie de 'goede soorten' genoemd. Op een uitzondering na staan de soorten hieronder in de database van waarneming.nl te boek als zeldzaam of zeer zeldzaam. De uitzondering is donkere wapendrager *Clostera pigra*, die bekend staat als vrij algemeen en toch ook een goede soort voor het open duin, de LED-emmers, is.

In de tabellen per vangnacht op chronologische volgorde steeds links de bijzondere soorten van locatie Zeereep 't Woud en rechts van Middenblink 't Woud. Het is alleen een opsomming van de soorten, zonder aantallen. Per datum dan ook nog een foto van een van de waargenomen soorten van die datum, welke er het mooist op stond of wat het beste uitkwam als de soort verderop nog eens voorkomt. De locatie van de LED-emmer waar die soort gezien is staat erbij.

2 april 2025

Zeereep 't Woud

Donkere wapendrager *Clostera pigra*
Vroege eikenuil *Agrochola ruticilla*

Lichtgrijze uil *Lithophane ornitopus*. Middenblink 't Woud. Deze zeldzame soort had een goed jaar, met ook meerdere waarnemingen op smeer op diverse locaties.

Middenblink 't Woud

Lichtgrijze uil *Lithophane ornitopus*
Ligusterblokspanner *Trichopteryx polycommata*
Vroege eikenuil *Agrochola ruticilla*

Ligusterblokspanner *Trichopteryx polycommata*. Middenblink 't Woud aan de buitenzijde van de LED-emmer. Landelijk een zeldzame soort, het NHD vormt een belangrijk gebied voor deze soort. Op waarneming.nl is dit de meest noordelijke waarneming.

28 april 2025

Zeereep 't Woud

Donkere wapendrager *Clostera pigra*
Walstropijlstaart *Hyles gallii*

Walstropijlstaart *Hyles gallii*. Zeereep 't Woud op een van de eierdozen uit de LED-emmer. Staat te boek als zeldzaam landelijk, in het NHD een goede verspreiding. Dit was mijn eerste waarneming van deze soort met de LED-emmer.

Middenblink 't Woud

Donkere wapendrager *Clostera pigra*
Grijze worteluil *Agrotis cinerea*
Tandjesuil *Sideridis turbida*

Grijze worteluil *Agrotis cinerea*. Middenblink 't Woud op een van de eierdozen uit de LED-emmer. Landelijk een zeldzame soort, die op een enkele zwerver na uitsluitend langs de Noord- en Zuid-Hollandse kust voorkomt, lijkt een echte open-duin soort.

18 mei 2025

Zeereep 't Woud

Donkere wapendrager *Clostera pigra*

Middenblink 't Woud

Donkere wapendrager *Clostera pigra*
Eikenooogspanner *Cyclophora porata*

	Gelijnde silene-uil <i>Sideridis reticulata</i> Grijs weeskind <i>Minucia lunaris</i> Grijze worteluil <i>Agrotis cinerea</i> Prachtstipspanner <i>Scopula marginepunctata</i> Tandjesuil <i>Sideridis turbida</i> Veldgrasuil <i>Apamea anceps</i>
	
Gelijnde silene-uil <i>Sideridis reticulata</i>. Middenblink 't Woud. Landelijk een zeldzame soort met een belangrijk deel van de verspreiding langs de kust.	Grijs weeskind <i>Minucia lunaris</i>. Middenblink 't Woud. De vlinder is wat groter in verhouding tot de linker gelijnde silene-uil, maar dat komt op de foto niet zo uit de verf. Mijn eerste waarneming van deze soort met de LED-emmer. Voorheen waren er op waarneming.nl hoofdzakelijk waarnemingen in het NHD. De laatste jaren is de soort sterk toegenomen in de oostelijke helft van het land.

12 juni 2025

Zeereep 't Woud

Helmgrasuil *Mythimna litoralis*
Okergele grasuil *Apamea sublustis*
Puntneusje *Hypochalcia ahenella*

Middenblink 't Woud

Gelijnde silene-uil *Sideridis reticulata*
Puntneusje *Hypochalcia ahenella*
Witvleksilene-uil *Hadena albimacula*

Puntneusje *Hypochalcia ahenella*. Middenblink 't Woud. Een aantal van de zeldzame soorten die ik in eerdere in de andere LED-emmer Zeereep 't Woud had waargenomen was daar afwezig in 2025, maar wel aanwezig in de nieuwe LED-emmer locatie

Witvleksilene-uil *Hadena albimacula*. Middenblink 't Woud. De zeldzamere silene-soort, een echte goede voor het NHD. Na twee eerdere waarnemingen in 2020 en 2022 in de andere LED-emmer (Zeereep 't Woud) dit jaar op de nieuwe locatie een waarneming.

Middenblink 't Woud. Deze aan kleine bevernel gebonden soort heb ik in 2025 in beide LED-emmers waargenomen. Deze zeldzame soort, die behalve in de duinen en in Zuid-Limburg zelden elders wordt waargenomen is een van de leukere soorten die het monitoren met nu beide LED-emmers oplevert.

21 juni 2025

Zeereep 't Woud

Donkere haakpalpmot *Gelechia muscosella*

Middenblink 't Woud

Gele snuituil *Paracolax tristalis*
 Gelijnde silene-uil *Sideridis reticulata*
 Giraffemot *Clepsis pallidana*
 Kustweidemot *Phycitodes saxicola*
 Puntneusje *Hypochalcia ahenella*
 Zandblauwtjesmot *Homoeosoma nimbella*

Gele snuituil *Paracolax tristalis*. Middenblink 't Woud. Meer een bossoort dan een open-duin soort, staat te boek als zeldzaam. Op 21 juni 2025 één en op 1 juli 2025 maar liefst elf exemplaren op de nieuwe locatie in de LED-emmer.

Giraffemot *Clepsis pallidana*. Middenblink 't Woud. Een landelijk zeldzame soort, in het NHD vooral in het open-duin, die in 2025 maar liefst op vijf verschillende data de nieuwe LED-emmer wist te bereiken.

1 juli 2025

Zeereep 't Woud

Donkere haakpalpmot *Gelechia muscosella*
 Duingranietmot *Eudonia lineola*
 Gele snuituil *Paracolax tristalis*
 Gelijnde silene-uil *Sideridis reticulata*
 Grauwe spaandermot *Blastobasis phycidella*
 Puntsnuitbladroller *Sparganothis pilleriana*

Middenblink 't Woud

Gele snuituil *Paracolax tristalis*
 Giraffemot *Clepsis pallidana*
 Klein visstaartje *Nola cucullatella*
 Kustweidemot *Phycitodes saxicola*
 Lichte daguil *Heliothis virescens*
 Puntsnuitbladroller *Sparganothis pilleriana*
 Purperuiltje *Phytometra viridaria*
 Tijmpurpermot *Pyrausta nigricala*

Puntsnuitbladroller *Sparganothis pilleriana*. Zeereep 't Woud. Een zeldzame soort die weinig wordt gezien en dan nog vooral langs de Noord- en Zuid-Hollandse kust.

Puntsnuitbladroller *Sparganothis pilleriana*. Middenblink 't Woud. Een wat variabele soort met kenmerkende lange palpen. In 2025 in beide LED-emmers op dezelfde dag.

29 juli 2025

Zeereep 't Woud

Smalle hermelijnbladroller *Notocelia incarnatana*
Gevlamde grasmot *Cynaeda dentalis*

Middenblink 't Woud

Gele snuituil *Paracolax tristalis*
Giraffemot *Clepsis pallidana*
Gouden sikkelskokermot *Coleophora lixella*
Prachtstipspanner *Scopula marginepunctata*
Randstipspanner *Idaea sylvestraria*
Smalle hermelijnbladroller *Notocelia incarnatana*
Walstropijlstaart *Hyles gallii*

Gevlamde grasmot *Cynaeda dentalis*. Zeereep 't Woud. Een fraaie micro-nachtvlinder die een aantal boxen aantikt, fraai, zeldzaam, open-duin. Wordt landelijk gezien hoofdzakelijk langs de kust waargenomen.

Randstipspanner *Idaea sylvestraria*. Middenblink 't Woud. Genoemd naar de duidelijk stipjes in de achterrand, die deze zeldzame soort onderscheidt van een aantal gelijkende soorten.

12 augustus 2025

Zeereep 't Woud

Purperuiltje *Phytometra viridaria*

Middenblink 't Woud

Eikenooogspanner *Cyclophora porata*

Smalle hermelijnbladroller <i>Scopula ornata</i> Tijmpurpermot <i>Pyrausta ostrinalis</i>	Fluweelpalpmot <i>Acompsia cinerella</i> Gewone kustmot <i>Caryocolum alsinella</i> Giraffemot <i>Clepsis pallidana</i> Smalle hermelijnbladroller <i>Notocelia incarnatana</i>
	
Purperuiltje <i>Phytometra viridaria</i>. Zeereep 't Woud. Een landelijk zeldzame soort, die echt bij het NHD hoort. De afgelopen jaren wat afwezig, maar dit jaar zowel op laken als in beide LED-emmers waargenomen.	Smalle hermelijnbladroller <i>Notocelia incarnatana</i>. Middenblink 't Woud. Een goede open-duin soort. Meerdere keren in beide LED-emmers waargenomen in 2025.

19 augustus 2025	
Zeereep 't Woud	Middenblink 't Woud
Helmgrasuil <i>Mythimna litoralis</i> Smalle hermelijnbladroller <i>Notocelia incarnatana</i>	Bruine heispanner <i>Selidosema brunnearia</i> Giraffemot <i>Clepsis pallidana</i> Grijsbandspinner <i>Trichiura crataegi</i> Kantstipspanner <i>Scopula ornata</i> Prachtstipspanner <i>Scopula marginepunctata</i> Randstipspanner <i>Idaea sylvestraria</i> Smalle hermelijnbladroller <i>Notocelia incarnatana</i>
	
Bruine heispanner <i>Selidosema brunnearia</i>. Middenblink 't Woud. Een zeldzame soort die in Nederland (op waarneming.nl) eigenlijk alleen langs de kust wordt waargenomen en we in het NHD vooral kennen van wat dicht bij zee, maar dus ook wat dieper het duin in waargenomen kan worden.	Grijsbandspinner <i>Trichiura crataegi</i>. Middenblink 't Woud. Vorig jaar voor de eerste keer in de andere LED-emmer en dit jaar dus weer waargenomen, op de nieuwe locatie. Er zijn maar weinig waarnemingen in het NHD van deze soort. Als bonus op de foto de fraaie, meer algemene witte eenstaart <i>Cilix glaucata</i>, toch ook wel echt leuke soort voor het duin.

19 september 2025

Zeereep 't Woud

Helmgrasuil *Mythimna litoralis*
Korstmosspanner *Cleorodes lichenaria*

Middenblink 't Woud

Kantstipspanner *Scopula ornata*
Kustuil *Polymixis lichenea*
Nazomeruil *Ammonoconia caecimacula*
Rozenboogbladroller *Acleris permutana*

Helmgrasuil *Mythimna litoralis*. Zeereep 't Woud. Komt langs nagenoeg de hele – met helmgras bezaaide – kust voor. Goede soort voor het NHD ook.

Nazomeruil *Ammonoconia caecimacula*. Middenblink 't Woud, op de grond in de vegetatie naast de LED-emmer. Vondsten buiten de LED-emmer worden apart geregistreerd in het meetnet. In het binnenland is deze soort bijna helemaal verdwenen, de duinen, met name het NHD, vormen het belangrijkste verspreidingsgebied.

28 september 2025

Zeereep 't Woud

Heidewitvleugeluil *Aporophyla lueneburgensis*
Kustuil *Polymixis lichenea*

Middenblink 't Woud

Heidewitvleugeluil *Aporophyla lueneburgensis*
Rozenboogbladroller *Acleris permutana*

Heidewitvleugeluil *Aporophyla lueneburgensis*. Middenblink 't Woud. Een zeldzame kustsoort, met slechts enkele locaties op de zandgronden in het binnenland met waarnemingen.

Rozenboogbladroller *Acleris permutana*. Middenblink 't Woud. Een zeer zeldzame soort. De kaart op waarneming.nl met waarnemingen van de laatste 10 jaar kent maar vier clusters van waarnemingen langs de Noord- en Zuid-hollandse kust. Het NHD is daarvan een belangrijke.

2 oktober 2025

Zeereep 't Woud

Geveerde witvleugeluil *Aporophyla australis*
Heidewitvleugeluil *Aporophyla lueneburgensis*
Kustuil *Polymixis lichenea*
Nazomeruil *Ammoconia caecimacula*
Rozenboogbladroller *Acleris permutana*

Middenblink 't Woud

Geveerde witvleugeluil *Aporophyla australis*
Heidewitvleugeluil *Aporophyla lueneburgensis*

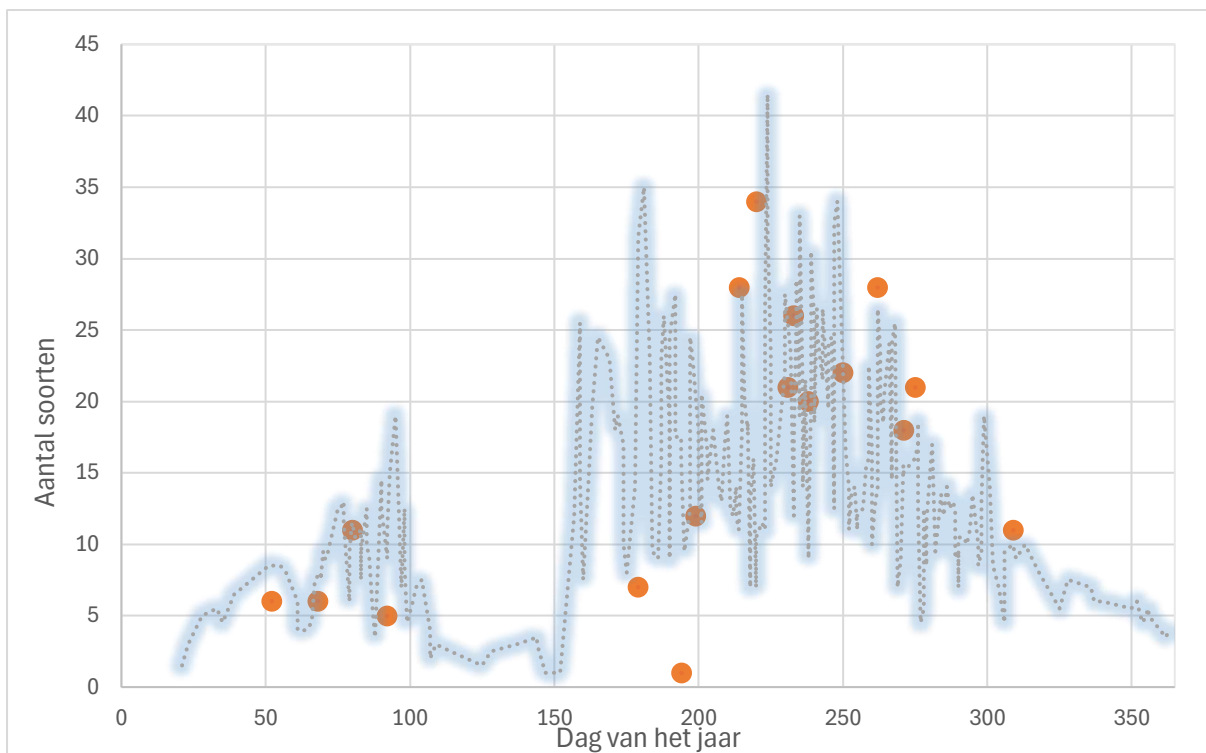
Kustuil *Polymixis lichenea*. Zeereep 't Woud. De naam zegt het al, een echte kustsoort. Slechts sporadisch een waarneming elders. De waarnemingen zijn langs de kust en ook wel iets meer er vanaf.

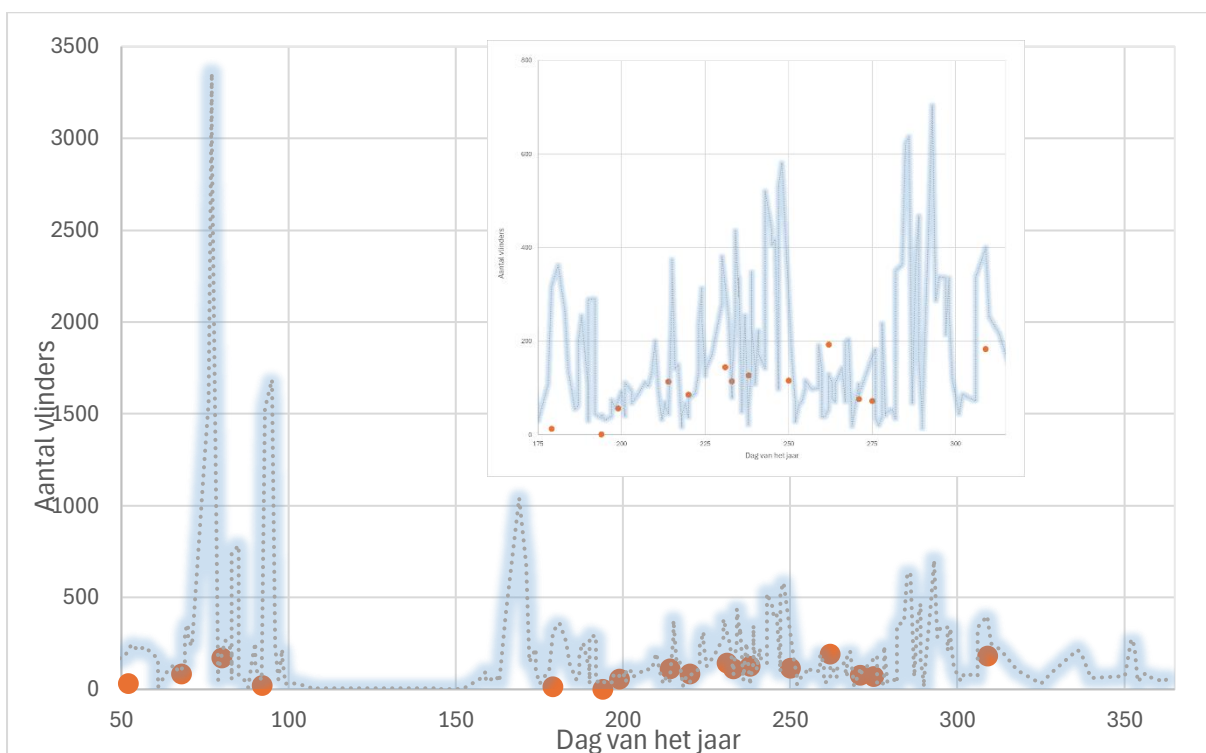
Geveerde witvleugeluil *Aporophyla australis*. Zeereep 't Woud. Tegen de achtergrond van de witte LED-emmer. Ook zo'n herfst-kust-soort. Een paar waarnemingen ook wel elders in het land.

OP SMEER

Hoe was 2025 in smeer? Hieronder de grafieken van de waarnemingen van 2025 tegen het langjarig gemiddelde, zowel qua aantal soorten als qua aantal vlinders. Qua aantal vlinders waren het over de hele linie zowat lage aantallen. In de bijbehorende grafiek heb ik een uitvergroting opgenomen, omdat de punten anders bijna wegvallen op de basislijn. In het uitvergrootte deel is alleen de y-as opgerekt, de x-as niet, de data kloppen nog. Qua aantal soorten is er een soort tweedeling te zien, lage tot normale aantallen tot circa half juli en een grotere variatie in soorten in de periode daarna, de periode waar de waarnemingen op licht juist minder variatie (en ook aantallen overigens) laten zien. Een voorzichtige suggestie is dat het op zich niet goed ging met de nazomer soorten dit jaar (lage aantallen), met mogelijk een beperkt voedselaanbod, waardoor smeer meer in trek is dan licht. Onder de highlights op smeer hieronder wordt een deel van de variatie in soorten getoond.

Waarnemingen op smeer. Aantal soorten nachtvlinders per vangnacht 2025 (oranje) en zwevend gemiddelde 2013-2024 (blauw), tegen de dag van het jaar.

Waarnemingen op smeer. Aantal waargenomen nachtvlinders per vangnacht 2025 (oranje) en zwevend gemiddelde 2013-2024 (blauw), tegen de dag van het jaar.

HIGHLIGHTS SMEER

Het smeerjaar was niet bijzonder. Hieronder een paar voorbeelden van zeldzame soorten die toch een deel van de rijkdom in variatie laten zien.

	
2 augustus 2025. Eikenooogspanner <i>Cyclophora porata</i>. Hoofdzakelijk de Noord-Hollandse kust en slechts een enkele waarneming in het binnenland, dan heb je het wel gehad voor deze zeldzame soort. Op licht zien we deze vaker dan op smeer, maar op deze dag eentje nabij de Mient, tussen Egmond en Castricum in.	2 augustus 2025. Grote bosbesuil <i>Eurois occulta</i>. Pas mijn tweede waarneming van deze fraaie, zeldzame soort, de eerste zo'n 10 jaar geleden. Met bosbes heeft deze soort waarschijnlijk weinig van doen, de soort wordt weinig waargenomen en dan hoofdzakelijk nog langs de kust en in de noordelijke provincies. Locatie: nabij de Mient, tussen Egmond en Castricum in
	
21 februari 2025. Lichtgrijze uil <i>Lithophane ornitopus</i>. Zoals al genoemd bij de waarnemingen met de LED-emmer had deze soort een goed jaar, hier op smeer nabij Egmond Binnen.	8 augustus 2025. Gevlamde uil <i>Actinotia polyodon</i>. De nazomer kende een relatief grote variatie in het aantal soorten op smeer. Een voorbeeld daarvan was deze gevlamde uil, voor mij was 2025 het eerste jaar dat ik deze soort op smeer waarnam en dan meteen twee keer. Deze bijzonder fraaie en ook zeldzame soort nemen we op licht geregeld waar. De locatie van deze waarneming was ten zuiden van Egmond aan Zee.

John van Roosmalen A sense of direction
Nature branch
©2026

